

μουρίδα, προβατίνα. 3) Τὸ θαλάσσιον ὕστρεον Κόγχη τῆς Ἀφροδίτης (Concha venerea) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀφροδιτιδῶν (Veneridae), ἡ χοιρίνη τῶν Ἀρχαίων Πελοπ. (Καρδαμ. Οἶτυλ.) Συνών. βασκαντήρα 2, βασκαντούρα, γουρούνα 5, γουρουναδέλα, γουρουνάκι 4, γουρουνακίδα, κλάστρα, μαρίτσα, ματοπιιάστρα, σβυρνιά, τζεμπουτζίκι. 4) Τὸ φυτὸν Ἑλμινθία ἡ ἔχινουειδής (Helminthia ἢ Pieris echinoides) τῆς οἰκογ. τῶν Συνθέτων (Compositae) Πελοπ. (Κλειτορ. Μεσσην.) Συνών. ἀγριοζοχός, γουρουνάκι 11γ, μπαμπανιά, χοιροβότανο, χοιρολαίμι, χοιρόχορτο. 5) Τὸ φυτὸν Κυκλάμιον τὸ νεαπολιτανικόν (Cyclamen neapolitanum) τῆς οἰκογ. τῶν Ἑρκανθιδῶν ἢ Πριμουλιδῶν (Primulaceae) Πελοπ. (Γορτυν. Λακων.) Συνών. εἰς λ. γουρουνίδα 2. 6) Τεμάχιον ξύλου σφαιρικοῦ χρησιμοποιοῦμενον εἰς τὴν ὁμώνυμον παιδιὰν γουρουνίτσα Πελοπ. (Βέρβ. Δυρράχ. Κοπιν. Κυνοῦρ. Μαντίν. Σκορτσιν.) Συνών. γουρούνα 8. 7) Εἰδος παιδιᾶς (βλ. γουρούνη 10) Κεφαλ. Πελοπ. (Αἶγ. Ἀρκαδ. Ἀρν. Βασαρ. Βέρβ. Βερεστ. Γαργαλ. Δυρράχ. Ζελίν. Καλάβρυτ. Κερπιν. Κλειτορ. Κοπιν. Κορινθ. Κυνοῦρ. Λακων. Λάλ. Μάν. Μεσσην. Σκορτσιν. Στεμνίτσ. Συκιά Λακων. Τριφυλ.) Στερελλ. (Λαμ. Ναύπακτ.) 8) Ἑτέρα παιδιὰ παιζομένη ὡς ἐξῆς: Εἰς τῶν παικτῶν γίνεται μάννα, ἡ ὁποία, ἐγκλείουσα ἐντὸς τῶν δύο προτεταμένων παλαμῶν τῆς ἐν χαλίκιον, περιέρχεται τοὺς κύκλῳ ἱσταμένους παίκτας, ἔχοντας ὁμοίως ἐγκλείστους καὶ προτεταμένους τὰς παλάμας, καὶ ἐμβάλλει κρυφίως ἐντὸς τῶν παλαμῶν, ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, συνήθως τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου, τὸ χαλίκιον. Ἐξακολουθεῖ ὁμοῦς νὰ περιφέρει τὰς παλάμας κλειστάς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πρὸς ἐξαπάτησίν των, ἵνα ὁ λαβὼν τὸ χαλίκιον, ἀπασχολουμένων τῶν λοιπῶν, εὖρη τὴν κατάλληλον περίστασιν καὶ φύγῃ ἐκ τοῦ κύκλου χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσουν, διότι, ἂν κατορθώσῃ νὰ τὸν ἐγγίσῃ τις διὰ τῆς χειρός, ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ χαλίκιον εἰς τὴν μάνναν, διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου ἡ διαδικασία τῆς παιδιᾶς. Ὁ κατορθῶν ὁμοῦς νὰ διαφύγῃ ὀνομάζεται γουρουνίτσα καὶ ἱσταται μακράν. Ἀκολουθῶς ἡ μάννα μυστικῶς προτρέπει ἕνα ἕκαστον τῶν λοιπῶν νὰ λάβῃ οἰονδήποτε ὄνομα θέλει, εἴτε δένδρου εἴτε καρποῦ εἴτε ἄλλου ἀντικειμένου, λαμβάνει δὲ καὶ αὐτὴ ἐν ὄνομα. Τούτου γενομένου καλεῖ τὴν γουρουνίτσαν νὰ προσέλθῃ, διότι ἤλθεν ἡ μάννα τῆς καὶ ἔφερεν εἰς αὐτὴν πολλὰ καλὰ. Τότε ἡ γουρουνίτσα καλεῖ ἕνα οἰονδήποτε, ἐκφέρουσα ψευδώνυμον, καὶ ἐὰν μὲν τὸ ὄνομα τύχῃ νὰ εἶναι τῆς μάννας, πηγαίνει πρὸς αὐτήν, ἐὰν ὁμοῦς εἶναι τινος τῶν παικτῶν, ὀφείλει οὗτος νὰ σπεύσῃ πρὸς τὴν γουρουνίτσαν καὶ νὰ τὴν φέρῃ ἐπὶ τῶν ὤμων εἰς τὴν μάνναν εἰς τὴν ὁποίαν παραδίδει τὸ χαλίκιον. Οὕτω δὲ ἐπαναλαμβάνεται ἐξ ἀρχῆς ἡ παιδιὰ Πελοπ. (Γορτυν. Μαντίν.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γουρουνίτσα Πελοπ. (Ἀρκαδ.) Γουρουνίτσες Πελοπ. (Ὀλυμπ.)

γουρουνίτινος ἐπίθ. Κέρκ. γουρ'νίτινος Κέρκ. Παξ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτινος.

Γουρουνίστικος 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Πᾶρε βάγιο ἀπὸ τῆς βαγιόφορα, μαυρομάνικο μαχαίρι, νὰ κόψετε τὸ ρῖμμα τ' ἀνθρωπίτισιν, τὸ γουρ'νίτισιν, τὸ γιδίτισιν (βαγιόφορα = ἡ ἐορτὴ τῶν Βαίων, ρῖμμα = ἡ ὁ-

φθαλμικὴ ἀσθένεια πτερύγιον ἐξ ἐπωδ.) Κέρκ.

γουρουνοασβός ὁ, ἐνιαχ. γουρουνόασβος Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὗς. γουρούνη καὶ ἀσβός.

Τὸ θηλαστικὸν Τρόχος ὁ χοιροειδής (Meles taxus) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀρκτιδῶν (Ursidae) ἐνθ' ἄν. Συνών. ἄρκαλος, ἀσβός, ἀσβούδι, ἀσβούνη, μπουρσοῦκι, ὕστριγκας.

γουρουνοβασιλικός ὁ, Πελοπ. (Βάλτ. Βερεστ. Γαργαλ. Δίβρ. Ἡλ. Μεσσην. Τριφυλ. κ.ά.) γουρ'νοβασιλικός Πελοπ. (Βάλτ. Γαργαλ. Δίβρ. Κοντογόν. Μαργέλ. Μεσσήν. Μηλιώτ. Παιδεμέν. Ποταμ. Πυλ. κ.ά.) Οὐδ. γουρ'νοβασιλικὸ Κ. Μαρίν., Ν. Ἔστ. 2 (1928), 258.

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ τοῦ ἐπίθ. βασιλικός.

Τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς τοῦ χοίρου λίπος ἐνθ' ἄν.: Πῆρα λιγούλη γουρ'νοβασιλικὸ δανεικόνε, γιὰ νὰ τηγανίσω δγγὺ ἀβγά Πελοπ. (Γαργαλ.) Τὴ γουρ'νόφουσα τὴν πλένουμε καλὰ καὶ στερνὰ τὴ γιομᾶμε γουρ'νοβασιλικό, ποὺ τὸν ἔχουμε γιαντρικὸ Μαργέλ. Τὸ γουρουνοβασιλικὸ τὸν ἔχω φυλαμένονε σὲ νιὰ στάμνα, γιὰ νὰ φκειάσουμε καὶ κᾶνα γλυκὸ Πελοπ. (Δίβρ.) Κρατήσανε κι ἄλγεωτο καμπόσο γουρ'νοβασιλικὸ καὶ τὸ σιγουρέψανε γιὰ γιαντρικὸ Κ. Μαρίν., Ν. Ἔστ. 2 (1928), 258. Συνών. βασιλικὸ ξύγγι (εἰς λ. βασιλικός Α3), ἀπάκι. Πβ. καὶ εἰς λ. ἀνάλατος Β4β.

γουρουνοβδομάδα ἡ, Ζάκ. γουρ'νοβδομάδα Πελοπ. (Βάλτ. Βερεστ. Γαργαλ. Δίβρ. Κοντογόν. Παιδεμέν. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὗς. γουρούνη καὶ βδομάδα.

Ἡ πρώτη ἐβδομάς τῶν Ἀπόκρεω, ἡ τοῦ Ἀσώτου, κατὰ τὴν ὁποίαν σφάζονται οἱ χοῖροι ἐνθ' ἄν.: Ἀπὸ Δευτέρα ἔχουμε τὴ γουρ'νοβδομάδα καὶ δὲ θὰ μείνει γουρούνη γιὰ γουρούνη ζωντανὸ Πελοπ. (Κοντογόν.) Συνών. γουρουναποκριά, γουρουνοκυριακή, γουρουνοσκότωμα, γουρουνοσφάγισμα, γουρουνοσφαξιά, χοιροσκοτώματα, χοιροσφάγια, χοιροσφαγίες, χοιροσφαξιά, χοιροσφαξίματα.

γουρουνόβηχας ὁ, Πελοπ. (Μεσσην. Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ βῆχας.

Βῆξ ἰσχυρὸς καὶ διαρκὴς ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀλεπόβηχας 1, γαιδοῦρόβηχας 1, κορακόβηχας, σκυλλόβηχας, χοιρόβηχας.

γουρουνόβולי τό, Νάξ. (Φιλότ.) ὀουρουνόβולי Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γουρούνη καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -βόλι.

Πλήθος χοίρων ἐνθ' ἄν.: Μουρέ, εἶδα ὀουρουνόβולי 'ν' ποὺ τσ' ἀκ' λουθᾷ τσῇ σκρόφας εὐτεινῆς! Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. γουρουνοθέμι, γουρουνομάζωμα, χοιροβόλι.

γουρουνοβορός ὁ, ἐνιαχ. γ'ρουνουβορός Θεσσ. Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τῶν οὗς. γουρούνη καὶ ὀβορός.

Ἡ μάνδρα τῶν χοίρων ἐνθ' ἄν. Συνών. γκούτσα, γουτσινοκούμασο, γούβα 6ε, γουρουνα-

ρεϊό, γουρουννοκαλύβα, γουρουννοκάλυβο, γουρουννοκέλλι, γουρουννοκούμασο, γουρουννόλοτζιος, γουρουννόμαντρα, γουρουννομάντρι, γουρουννόσπιτο, γουρουννόσταβλος, γουρουννοσταλειό, γουρουννότοπος, κουμάσι, λότζιος, ντορμπαρεϊό, χοιροκαλύβα, χοιροκάλυβο, χοιροκέλλι, χοιρομάντρι, χοιροστάσι.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γ' ρουνουβουρὸς καὶ ὡς τοπων. Μακεδ. (Χαλκιδ.).

γουρουνοβοσκάκι τό, ἐνιαχ. γουρ'νοβοσκάκι Πελοπν. (Παππούλ.).

Ἐκ τῶν οὖς. γουρ'οὐνι καὶ βοσκάκι.

Τὸ ἐνδημικὸν ἐντομοφάγον καὶ σκωληκοφάγον πτηνὸν Λειμώνιος ὁ φαϊόλαιμος (Saxicola ruberta) τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (Turdidae) ἐνθ' ἄν. Συνών. γουρ'οὐνα 4, γουρουννακάκι, γουρουννακάκος, γουρουννάκος, γουρουννοβοσκός 2, μπακαθίκι.

γουρουννοβοσκός ὁ, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)—Λεξ. Βάνγ. Περιδ. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. 285 Πρω. Δημητρ. γουρ'νοβοσκός Πελοπν. (Βαμβάκ. Γαργαλ. Μανιάκ. Παππούλ. Πυλ. Στεμνίτσ. Τριφυλ. κ.ά.) γ' ρουνουβοσκός Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ. Καρουσ. Κασσιόπ. Νύμφ. κ.ά.) γ' ρουνουβουσκός Μακεδ. (Καταφύγ.) Θηλ. γουρ'νοβοσκοῦ Θράκ. (Σκεπαστ.) γ' ρουνουβοσκοῦ Πελοπν. (Ξεχώρ.).

Ἐκ τῶν οὖς. γουρ'οὐνι καὶ βοσκός. Ὁ τύπ. γουρουννοβοσκός καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ χοιροβοσκός ἐνθ' ἄν. : Σὺ δὲν κάνεις γιὰ γράμματα! Θὰ σὲ κάνω γουρ'νοβοσκὸ Πελοπν. (Γαργαλ.) Σὺ πὺ τὸ ζήλεψε, ὅλοι γουρουννοβοσκοὶ εἶναι ἀπὸ τὰ πεθερικά του Πελοπν. (Μάν.) Διγίς, τῇ γουρ'νοβοσκοῦ τὸ π'δὶ νὰ πάρ' μένα τῇ βασ'λοπούλα (ἐκ παραμυθ.) Θράκ. (Σκεπαστ.) Εἶμαι βασίλισσα τσαὶ δὲ γέννησα τέτεια δὰ παιδὶ τσ' αὐτὴ ἢ γ' ρουνουβοσκοῦ νὰ γεννήσῃ τέτεια ὁμορφοκαμωμένη κοπελίτσα! (ἐκ παραμυθ.) Πελοπν. (Ξεχώρ.) | Ἄσμ.

Κ' ἐβγήκε ὁ υἱὸς γ' ρουνουβοσκός κ' ἡ κόρη κοπανίστρα Κέρκ. (Νύμφ.).

Μάννα μου, γ'ὼ τὸ βασιλιά γουρ'νοβοσκὸ τὸν κάνω Πελοπν. (Στεμνίτσ.).

Κι ὁ βασιλιάς ὁ πεθερὸς γουρ'νοβοσκός ἐγίνη Πελοπν. (Μανιάκ.) Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. Συνών. γουρουνναρᾶς, γουρουννάρης 1, γουρουνᾶς 1, γουρουνιάρης 1, γουρουνολόγος, γουρουννοτσοπάνης, ντορμπάρης, χοιροβοσκός. 2) Τὸ ἐνδημικὸν ἐντομοφάγον καὶ σκωληκοφάγον πτηνὸν Λειμώνιος ὁ φαϊόλαιμος (Saxicola ruberta), τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (Turdidae) Πελοπν. (Παππούλ.) Συνών. εἰς λ. γουρουννοβοσκάκι.

γουρουννογάβαθο τό, ἐνιαχ. γουρουννοβάβαθο Χίος γουρουννοκάβαθο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὖς. γουρ'οὐνι καὶ γαβάθι.

Σκεῦος ξύλινον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τίθεται ἡ τροφή τοῦ χοίρου ἐνθ' ἄν. : Γουρουννοβάβαθο ἀπὸ βουτζιά τῶν πλατάνων (βουτζιά=κόμβοι κορμῶν δένδρων) Χίος. Βάλε τὰ πίτουρα 'ς τὸ γουρουννοκάβαθο Κίτ. Μάν. Συνών. γουρουννοκοπάννα, γουρουννοκόπανο, γουρουννοκόριτο, κορίτος, λαργνάκι.

γουρουννόγλινα ἡ, Χίος γουρ'νόγλινα Στερελλ. (Αἰτωλ. Παρνασσ.)—Δ. Λουκοπ., Ποιμεν. Ρούμελ., 197.

Ἐκ τῶν οὖς. γουρ'οὐνι καὶ γλίνα.

Τὸ ἀναλυόμενον διὰ θερμάνσεως ἐντὸς δοχείου χοίρειον λίπος, τὸ χρησιμοποιοῦμενον εἰς τὴν μαγειρικὴν ἐνθ' ἄν. : Δὲν τρώει ἡ γουρ'νόγλινα τοῦ καλονκαίρ' Αἰτωλ. Ἀλείβουν τὰ γίδια μὲ γουρ'νόγλινα καὶ κειάφι ἀνακατωμένα (κειάφι=θειάφι) Δ. Λουκοπ., Ποιμεν. Ρούμελ., 197. Συνών. ἄλειμμα 3β, ἀλοιφή, γλίνα 4, γουρουνᾶλειμμα 1, γουρουνναλοιφή, γουρουννόλαδο, γουρουννόλιγδα, γουρουννόλιπα, γουρουννόλιπο, γουρουννόξυγγο, λίγδα, λίπα.

γουρουννοδέρματο τό, ἐνιαχ. γουρ'νοδέρματο Πελοπν. (Γορτυν.) γουρ'νουδέρματος Θεσσ. (Τρίκκ.) Μακεδ. (Γήλοφ. Γρεβεν.) Στερελλ. (Ἀρτοτ.).

Ἐκ τῶν οὖς. γουρ'οὐνι καὶ δερμάτι.

Δέρμα χοίρου ἐνθ' ἄν. : Παροιμ. Τοῦ γουρ'νουδέρματος δὲ γίνιτι κρασουδέρματος (ἡ πονηρὰ φύσις δὲν μεταβάλλεται εἰς ἀγαθὴν) Στερελλ. (Ἀρτοτ.) Συνών. παροιμ. Τοῦ γουρουνᾶδ' κ' ρασᾶδ' δὲ γίνιτι. Συνών. γουρουνᾶσκι, γουρουννοπεριλογή, γουρουννόπετσα 1, γουρουννοπέτσι, χοιροδέρματο, χοιροπέτσι.

γουρουννόδοντο τό, ἐνιαχ. γουρ'νόδοντου Στερελλ. (Ἀράχ.).

Ἐκ τῶν οὖς. γουρ'οὐνι καὶ δόντι.

Τὸ δόντι τοῦ χοίρου ἐνθ' ἄν. : Τοῦ γουρ'νόδοντου τοῦ κριμᾶνι γιὰ χαίμαλι 'ς τὰ ζῶα Στερελλ. (Ἀράχ.) Βάζουν μαζί μὲ τοῦ γουρ'νόδοντου καὶ μαλλὶ ἀπὸ ἀσβὸ καὶ τοῦ κριμοῦν μπρός 'ς τοῦ γλέφαρου τοῦ μουλαριοῦ Στερελλ. (Ἀράχ.) Συνών. καπρόδοντο.

γουρουννόξευλα ἡ, ἐνιαχ. γουρ'νόξιβλα Στερελλ. (Αἰτωλ.)—Δ. Λουκοπ., Γεωργ. Ρούμελ., 17, 386.

Ἐκ τῶν οὖς. γουρ'οὐνι καὶ ξεύλα.

1) Ξυλινὴ ξεύλα ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἐκ δύο τεμαχίων ξύλου. Τούτων ἡ μὲν μία ἄκρα προσδένεται ἄνωθεν τοῦ τραχήλου τοῦ χοίρου, ἡ δὲ ἄλλη διαπερνᾷ τεμάχιον σανίδος κείμενον κάτωθεν τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ, σκοπὸν δὲ ἔχει νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἐμπόδιον διὰ τὴν εἴσοδον τοῦ χοίρου εἰς περίφρακτον ἐκ διασταυρουμένων ξύλων χώρον ἐνθ' ἄν. 2) Πρόχειρος ξεύλα κατασκευαζομένη ἐκ δύο τεμαχίων ξύλου, ἀντικαθιστῶσα τὴν κατὰ τὴν ἄρσιν θραυσθεῖσαν καὶ ἐξ ἐνὸς τεμαχίου ξύλου ἀποτελουμένην τοιαύτην αὐτόθ.

γουρουννοθέμι τό, ἐνιαχ. 'ουρουννοθέμι Νάξ. (Ἀπύρανθ.).

Ἐκ τοῦ οὖς. γουρ'οὐνι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -θέμι.

Πλήθος χοίρων ἐνθ' ἄν. : Εἶδα 'ουρουννοθέμι 'ν' ποὺ τσ' ἀκ'λουθᾷ τσῇ σκόφας εὐτεινῆς! Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Συνών. εἰς λ. γουρουννοβόλι.

γουρουννοθρεμμένος ἐπίθ. Ἴων. (Κρήν.)

Ἐκ τοῦ οὖς. γουρ'οὐνι καὶ τῆς μετοχ. θρεμμένος τοῦ ρ. θρέφω

Ὁ παχὺς : Αἰνιγμ.

Ἡ γουρουνά μας ἢ γουρουννοθρεμμένη οὐλο τὸν κόσμον τρώγει καὶ ποτέ της δὲ χορταίνει (ὁ ἀνεμόμυλος).

